

NVE – Konsesjons- og tilsynsavdelingen
v/ Tor Carlsen
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

18.10.2012

Høringsutsagn for Trolleholselva kraftverk i Høyanger kommune i Sogn og Fjordane fylke

Bakgrunn

Vi viser til e-post der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Trolleholet kraftverk.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Høyanger kommune
- Fylkesmannen Sogn og Fjordane
- Bergen Turlag
- Naturvernforbundet i Hordaland
- Sogn og Fjordane Turlag
- Statens vegvesen

Høyanger kommune

Følgende er klippet fra Kommunens uttalelse:

Høyanger kommune ser positivt på søknaden fra utbygger Småkraft AS, og tilrår konsesjon for regulering av Trolleholselva og Breidalselva og bygging av Trolleholselva kraftverk, som omsøkt.

Småkrafts kommentarer:

Vi takker for positiv og klar uttalelse.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Følgende er klippet ut av Fylkesmannens høringsuttalelse:

Miljøvernagleg oppsummering og tilråding

Fylkesmannen vurderer at prosjektet vil vere til stor ulempe for allmenne interesser. Dette gjeld spesielt fordi utbyggingsområdet ligg i innfallsporten til Stølshelmen som nasjonalt friluftsområde og landskapsvernområde. Vi rår i frå at det vert gjeve konsesjon for reguleringa av Breidalselva. Reguleringa av Trolleholselva kan akseptast, med nokre justeringar. Inntaket i Trolleholselva bør flyttast noko nedstrøms for å redusere tap av INON. Vi tilrår vidare å flytte kraftverksavlaupet til ovanfor vandringshinderet for anadrom fisk. Minstevassføringa bør minst vere på nivå med 5-persentilen høvesvis sommar og vinter av omsyn til biologisk mangfald, inkludert anadrom fisk dersom avlaupet ikkje vert flytta oppstrøms vandringshinderet, og landskaps- og friluftsinteressene. Det må vidare gjerast nødvendige tiltak for å unngå gassovermetting i avlaupsvatnet frå kraftstasjonen, av omsyn til anadrom fisk.

Småkraft har innhentet kommentarer fra utførende biolog, Kjetil Mork i Multiconsult, til Fylkesmannen sitt høringsbrev. Dette er gjengitt i kursiv under (svart klippet fra FM, blått Mork sine kommentarer til FM):

Noen korte kommentarer til Fylkesmannens uttalelser:

«Undersøkinga som er gjort i dette prosjektet er ikkje tilstrekkeleg til å avklare om det kan vere raudlista artar i området som kan verte påverka av utbygginga.»

Området er kartlagt i slutten av mai (optimalt tidspunkt både for vegetasjon og fugl), og av folk (undertegnede og Karl Johan Grimstad) med kompetanse på både naturtyper, karplanter, moser, lav, fugl og annet vilt. Omfanget av feltarbeidet er iht til det som NVE normalt krever for småkraftprosjekter. Det er klart at man aldri klarer å fange opp absolutt alle arter i et område i løpet av en dag (i dette tilfellet to dagsverk), men områdets potensial for funn av interessante / rødlistede arter som evt vil kunne bli berørt av utbyggingen er vurdert som lite. Så her synes jeg at det er Fylkesmannen som konkluderer på et tynt grunnlag...

«I følge miljøutgreiinga er tiltaket samla sett vurdert å ha en liten negativ verknad på biologisk mangfald, men denne konklusjonen er etter vårt syn gjort på eit litt tynt grunnlag. Redusert vassføring vil få konsekvens for insekt og fugl, særleg fossefall. Kunnskapen om fuglefaunaen er generelt låg, og det er ikkje gjennomført tilstrekkelege undersøkingar til å fastslå at fossefall ikkje hekkar langs elvestrekninga som vert påverka av ei ev. utbygging»

Vi gikk langs de aktuelle elvestrekningene i begge de to elvene, på et tidspunkt som er godt egnet med tanke på kartlegging av fossefall, og vi fant ikke en eneste fossefall. Forholdene for fossefall i de to elvene er vurdert som mindre gunstige grunnet ustabilt substrat/elveleie. Det kan ikke utelukkes at arten hekker i disse elvene, men fossefall er uansett ikke rødlistet og iht til verdi og omfangskriteriene som alle benytter i denne typen utredninger så vil man da komme ut med liten negativ konsekvens (så lenge ikke rødlistearter, viktige naturtyper eller truede vegetasjonstyper berøres). Så her har vi fulgt metodikken til punkt og prikke.

«Fylkesmannen meiner at konsekvensane for brukarinteressene/friluftsliv vil vere svært store negative i anleggsfasen og middels negative i driftsfasen for heile anlegget, men også store negative i driftsfasen for Breidalen.»

Det planlagte prosjektet vil være i synsfeltet til de som ferdes inn mot landskapsvernområdet i noen få minutter. Nedre del av stien opp mot Brydalsseter er en «transportetappe» for de som skal inn i Stølsheimen, uten betydelige landskapsmessige kvaliteter isolert sett. Å påstå at det utbyggingen har svært store negative konsekvenser for de som skal inn og oppleve landskap og natur inne i Stølsheimen mener jeg er en voldsom overdrivelse. For å trekke en parallell til Valldalen (Røldal). Valldalsmagasinet er et betydelig inngrep langs en viktig innfartsåre, men tilstrømningen til området er fortsatt stor og det er tilsynelatende få som bryr seg om det regulerte vannet siden det er kvalitetene inne i nasjonalparken som er det primære målet for de som kommer til området. Sann er det her også: Folk vil legge merke til en utbygging i Breidalselva, men det er i første rekke Stølsheimen som er turmålet og de fleste vil nok med letthet avfinne seg med at det er gjort enkelte inngrep like utenfor landskapsvernområdet.

Jeg vil også legge til at forskriften for landskapsvernområdet sier følgende: «Alle inngrep eller verksemd som vesentleg kan endre landskapets art eller karakter er forbode.» Om noen meter med redusert vannføring er en vesentlig endring av landskapets art eller karakter, kan nok diskuteres. Verneforskriften åpner opp for tiltak som har vesentlig større påvirkning på landskapet enn det dette prosjektet vil ha (se <http://www.lovdato.no/for/lf/mv/xv-19901221-1087.html>).

Når det gjelder eventuelle vandringshinder, så er det antatt at anadrom fisk kan gå ca. 200 m opp forbi samløpet mellom Breidalselva og Trolleholselva. Den berørte elvestrekningen utgjør ca. 2,5% av anadromt areal i vassdraget. Det er lave tettheter av fisk i øvre del av vassdraget, og Rådgivende Biologer (som har kartlagt fisk i en rekke regulerte vassdrag) har derfor konkludert med liten negativ virkning med den foreslåtte minste vannføringen. Dette kunne sikkert vært «utbrodert» i det vide og breie, slik Fylkesmannen ønsker, uten at konklusjonen ville blitt en annen...

Grunneiere har i hovedsak følgende kommentarer til Fylkesmannen sine innspill:

- Grunneiere mener prosjektet er en fordel for allmenne interesser, fordi:
 - Med oppgradert vei inn til kraftverket blir det ett mer attraktivt turområde, ikke minst for de lokale.
 - Oppgardert vei gir og mulighet til å ta ut granskog på en lønnsom måte. Dette vil også gi mulighet for ettervekst av mer variert skog, og derved økt biologisk mangfold. Uttak av Granskog vil også åpne opp for utsyn mens man går denne delen av vei/sti.
 - Det er også ei sterk lokal interesse av å opprettholde livsgrunnlag, aktivitet og bosetning i Ortnevik. Ortnevik blir neppe den vakre innfallsporten til Stølsheimen om bruka blir nedlagt og i forfall. Dette vil resultere i tilgroing av både landskap og veier.

Grunneiere er allerede fratatt mye av inntektsgrunnlag ved vern, uten at det er kompensert for. De er derfor uforstående til at tiltak utenfor vernesonen også «skal stoppes».

I verneforskriften er det gitt tillatelse for bekkeinntak som fører vatn vekk fra dalføret (og elva), mens tiltaket her så vidt berører den anadrome strekning. Det må derfor ansees som mindre vesentlig enn det som allerede er gitt tillatelse til.

Det er liten trafikk opp Brydalen, og mye av trafikken er lokal. Slik inngrepet nå er planlagt er det minimalt synlig fra tursti. Det meste av stien går i granskog nesten frem til inntak, og utsikt til elv og tiltak er derved minimal.

Det er noen forekomster av edelløvskog i dalen, men denne ligger oppe under fjellfoten, og ikke i det aktuelle området for utbygging.

Kraftstasjon ligger i ett område der det ikke har vært problemer med ras.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er enig i både kommentarer fra biolog og fra grunneiere, og ser ikke behov for å kommentere de videre.

Fylkesmannen stiller en del spørsmål om prosjektet er godt nok utgreid – bl. a. Biologisk- fisk og fossefall. Søknad er produsert i tråd med veileder fra NVE, og er dermed i utgangspunktet godt nok utgreid. Om det er behov for videre undersøkelser regner vi med å få beskjed fra NVE etter sluttbefaring.

Når det gjelder Breidalselva vises det bl.a. til ett avsnitt på side 22 i søknad. Avsnittet det viser til er beklagligvis en beskrivelse av en av de alternativ som er blitt forkastet. Inntaket i Breidalselva er trukket opp til kote 290 for også å unngå å berøre tursti og for at inngrep skal synes mindre. Vi vil forklare dette i mer detaljer i felten på sluttbefaring.

Å flytte ned inntak i Trolleholselva for å unngå å berøre INON > 5km, vil medføre at man taper så mye fall at prosjektet ikke kan realiseres. Man taper ca. halvparten av fallet. Topografien i området gjør at INON blir en meget akademisk måte å vurdere inngrep på, noe som man selv kan se på sluttbefaring.

Det er ikke noe markant vandringshinder i elva, men mer at elva deler seg og vannføring i de forskjellige grenene blir mindre attraktiv for anadrom fisk. Plassering av selva kraftstasjon blir uansett på løsmasser, og man kan diskutere alternative plasseringer på sluttbefaring.

Småkraft vil følge de krav til slipp av minstevannføring som NVE setter i konsesjonsvilkårene.

Bergen Turlag:

Dette er et lite og dyrt prosjekt plassert langt inne i et populært turområde så tett inntil grensene for landskapsvernområdet det er mulig å komme. Tiltaket kommer i konflikt med turvei og merket tursti. Vi har allerede et kraftoverskudd og kan ikke se at storsamfunnet har behov for denne uregulerte krafta. Lokalt innebærer tiltaket et relativt stort inngrep i et viktig og mye benyttet friluftsområde. Vannføringen i begge elvene blir kraftig redusert, det blir sår i landskapet som følge av rørgater og tiltaket gir over tre kilometer ny kraftlinje med ukjent naturmessig påvirkning og visuell effekt. Totalt sett mener Bergen Turlag at tiltaket har negativ konsekvens for landskap og friluftsliv og fraråder derfor NVE å gi konsesjon.

Grunneigarar har i hovedsak følgende kommentarer til Bergen Turlag sine innspill:

BT hevder at tiltaksområdet er lite preget av inngrep. Tvert imot er området preget av traktorveger, ved-hogst og granplantning.

BT hevder at område er populært. 60-100 besøk i Brydalshytta tyder vel på det motsatte. Tiltaket vil på mange måter bedre tilgjengelighet og attraktivitet av denne ruta. Mulig det er noen misforståelser på hva inngrepet virkelig medfører.

Grunneiere har i mange år hatt samarbeide med Bergen Turlag om stier og hytta på Solrenningen, og stiller seg noe uforstående til BT sin høringsuttalelse.

Småkrafts kommentarer:

Bergen Turlag etterlyser visualisering av en rekke elementer i søknaden. Den beste måten å se for seg hvordan det hele kan se ut er å delta på sluttbefaring, og å se på andre anlegg som er bygget av Småkraft.

Når det gjelder linje er det riktig at søknad beskriver luft-linje. Det er imidlertid Småkraft sin praksis å heller grave ned kabel enn å bygge luft-linje. Dette er også plan for Trolleholet, der kabel vil graves ned i veigrøft til nærmeste stolpe. Dette vil bekreftes på sluttbefaring.

Inntak i Brydalselva er plassert for at både inntak og rørgate skal synes minst mulig fra tursti. For å kunne se helheten i plassering, og alternative plasseringer, er det kun befaring som gir ett riktig bilde.

Rørgater vil graves ned på hele strekningen. Tilgroing med grov skog er ikke tilrådelig, noe NVE miljøtilsynet også vil påpeke.

Når det gjelder sumvirkninger er det viktig å ta med at tiltaket vil delta i «ett spleiselag» for linjeforsterkning. Andre deltakere er Mjølsvik (konsesjonsgitt), Dyrdal (søknad), Vasselvi Ortnevik (søknad kommer). Alternativ for linjeløsning er også avhengig av utfallet på konsesjonsprosessen for Østerbø kraftverk (søknad under behandling). Samla sett vil småkraftverkene produsere ca. 40 GWh om alle får tillatelse.

Trolleholselva vil gi falleie til grunneiere, der alle bruk som vil nyte godt av inntekter fra tiltaket. Dette vil utvilsomt være med å sikre fortsatt drift, og derved «aktivt vedlikehold» av kulturlandskap, både utenfor og innenfor grense for landskapsvern.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane:

Naturvernforbundet argumenterer mot tiltaket i hovedsak grunna landskapsvern. De mener og at det er lite bruk for 8,5 GWh.

Småkrafts kommentarer:

Tiltaket er lagt utenfor grensa til Landskapsvernområdet, selv om det kunne vært mulig å søke om noe innfor verneområdet (ihh. til verneforskriften). Grunneiere har hatt befaring i Breidalselva med oppsynsmann for vernet, som bifalt planer før konsesjon ble sendt på høring. Småkraft mener derfor at det i planene er tatt behørig hensyn til det Landskapsvernet som er der, uten å utfordre muligheten til å søke deler av tiltaket inne i verne-området.

Når det gjelder kommentaren om at det ikke er bruk for 8,5 GWh produksjon faller denne på sin egen urimelighet da det nettopp er vedtatt en lov om el-sertifikater nettopp for å stimulere til denne type utvikling av ny fornybar energi.

Sogn og Fjordande Turlag:

Sjå kommentarer til Bergen Turlag sin uttale.

Statens vegvesen:

Har ingen merknader til saka.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Trolleholselva kraftverk er større enn ulempene.

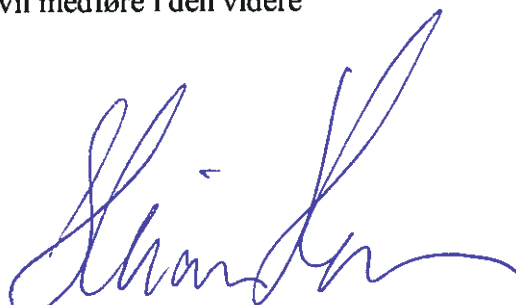
Prosjektet vil være ett viktig bidrag for drift og vedlikehold av de bruk som eier rettigheter i elvene. At det er aktive bruk er viktig for å opprettholde kulturlandskap både utenfor og innenfor grenser for Landskapsvern.

Prosjektet har få og små ulemper, og ulempene vil primært være i byggeperioden.

Norge trenger mer fornybar energi og Trolleholselva vil med sine 8,5 GWh gi strøm til rundt 425 husstander. For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbyggingen. Småkraft har etter 32 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde og revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemeldinger på utført arbeid og vi har fått byggeskikkpris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegge de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon

Steinar Hansen
Prosjektutvikler